

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Expositio mysteriorum misse et verus modus rite celebrandi

Guilelmus <de Gouda>

Dauentrie, 1504

Gloria in excelsis deo.

urn:nbn:de:hbz:466:1-31233

me stringere et in eius dolore transigi, immo quelibet guttula sanguis
Jesu fusi, ac lachrymarum fuit vulnus in corde matris Marie virginis
Et potuit dicere ut vox Moysi circumciso uteri filio suo Sponsus san-
guinum tu mihi es.

¶ Kyrieleyson ter

Dic petri aduentus christi spiritualis in mentem. Et sonat. Kyrieleyson
id est domine miserere, quia pueri cito remittuntur offensas, et cito dant etiam pro-
missima Et quia dominus secundum Dionysium est nomen supponis quod consistit in tribus
Uno modo est nomen honoris et dignitatis. Secundo modo est nomen ditissimi
me possessionis. Tercio modo est nomen fortitudinis et virtutis Nos autem
per peccatum tripliciter incidimus miseriam, scilicet subiectionem seruitutis peccati, quia
qui facit peccatum seruus est peccati Et sic clamamus nostri miserere. Secundo inci-
dimus paupertatem boni gratuiti. Tercio, id est. Ego vir vides paupertatem
meam. Super quo clamamus nostri miserere. Tercio incidimus concupiscentiam
nem a demonibus vilissimis. Tercio ultimo. Serui dominati sunt
nostri. Psalmista. Concupiscenterunt me inimici mei tota die Et sic clama-
mus nostri miserere

¶ Chrysteleyson ter

Christus id est unctus oleum, id est sanguis christi est nutritiuus, quia dulcissi-
mus gustus est. Uncio olei tria facit, quia ungit lucet et pascit secundum Die-
ronimum et Bernardum. Ungit enim gratia sacramentali. Et sic. Spiritus do-
mini super me, eo quod unxit me. Et hoc propter defectum vulneris peccati inco-
piscibili et irascibili quem ex peccato incidimus. Secundo oleum lucet virtute in-
tellectuali, et hoc contra vulnus ignorantie in intellectu. Tercio vero pa-
scit gratia virtutis moralis, et hoc contra vulnus insipiditatis boni ce-
lestis. Decigitur tria vulnera in nobis sentientes clamamus ad pue-
rum Jesum.

¶ Kyrieleyson ter.

Kyrieleyson secundum Ambrosium id est dominus est nomen patris. Potestas
autem ut dicit Dionysius in celesti hierarchia habet tria facere. Primo
est virtutis iniuriam per iusticie vindicationem, et sic sentientes nos reos pe-
tinemus nostri misereri, ut non secundum iniurias nostras retribuatur nobis Secundo
potestas est compressiva male voluntatis per seueritatem, et sic clamamus no-
stra voluntatem rebellentem comprimam ad bonum sine ira et furore et nostri mise-
reri. Tercio potestas est defensiva virtutis et bonitatis per legis equitatem, et
sic sentientes quod ea (que in nobis sunt legi consentanea) non sunt libera clama-
mus kyrieleyson, id est miserere nobis puer Jesu.

¶ Gloria in excelsis deo.

Sacerdos hoc solus dicens ritum gerit angeli, qui in natali domini pastoribus
dixit. Annuncio vobis gaudium magnum quod erit omni populo. Luce. ij.
Sacerdos dicit angelus exercituum domini. Matthei. ij. chorus respondens
et persequens gerit personam multitudinis, quia dicitur ibidem. facta est cum ange-
lo multitudo celestis exercitus laudantium et dicentium. Gloria in excel-
sis deo. Et in terra pax hominibus etc. Et venerunt pastores et inuenerunt

Mariā z Ioseph z infantē positum in p̄sep̄io z reuersi sunt pastores
glorificātes z laudātes deū Qd̄ nos etiā faciāmus vna cū maria ma
tre iesu dicentes eidem puero eo q̄ incarnatus sit. Laudamus te
deū. qz in se infinite bonus est. z leua manus qz fit aliquo signo exeri
ori coram multis. Benedicimus te. Benedicit creatura creatori
quādo cū corde z ope laudat z oē bonū qd̄ habet ei ascribit. Ado
ramus te. Inclina. qz adoratio includit reuerentiā p̄ deuorōnem q̄
est pius z humilis affectus mentis. humilis quasi humi id est terre in
clinatus Reuerētia ē bonos q̄ cū pauore exhibet. Glorificamus te
Leua Glorificare sup̄ addit frequētiā laudis. qz gl̄a ē frequens fa
ma cū laude noticia. z est in sanctis in p̄mo. Creatura rōnalis creata ē
ad gl̄am dei. Aplus. Omnia ad dei gloriā facite id ē deū glorificare
in omnibz. Itē ad laudandū deū. qz ipsa laus dei est nr̄a b̄tudo ad
seruendū deo ad cōtemplandū deū Gr̄as agimus tibi p̄pter ma
gnā gloriā tuā. Inclina Gr̄as agimus propter cōmunicacionez
beneficiorū nobis cōmunicatorz. z p̄cipue qz incarnatus est Domi
ne deus rex celestis deus pater omnipotens. Domine fili vnigeniti ie
su christi. Spūs z alme orphanoz paraclite. Domine deus agn⁹ dei
filius patris. Primogenitus marie virginis matris. Qui tollis pctā
mundi miserere nobis. Tunde pectus. Qui tollis pctā mundi susci
pe deprecationem nostram. Ad marie gloriā. Qui sedes ad dexte
rā patris miserere nobis. Tunde pectus. Qm̄ tu solus sanctus Ma
riā sanctificans. Tu solus dñs Mariā gubernās. Tu solus altissi
mus Mariā coronās Iesu christe. Inclina. Cum sancto spiritu in
gloria dei patris Amen. Deinde sacerdos cōmunis mediator ins
ter deum z populum vertit se ad populum dicens sonora voce Domi
nus vobiscum. annuciando populo q̄ dominus sit cuz eis per incar
nationem qui eis promissus est olim in prophetis. sicut stella annun
ciauit tribus magis natiuitatem christi. Et etiā quia per mentis col
lectionem ad deum dñs cepit esse cuz fidelibus. Et resalutatur in cho
ro. Et cum spiritu tuo. Quia sacerdos stans ante altare totus debet
esse in spiritu z nihil sentire de corpe. Et hoc figuratur Genesis. xxiij.
vbi Abraā prexit immolare filium. z dixit ad seruos suos. Expectate
me hic cum asino ego z puer illuc vsqz properātes zc. Serui sunt sol
licitudines et cure de necessarijs huius vite Asinus autem animal est
pigrum corpus. Puer vero est spiritus purus. Patriarcha autem est
loco offerentis. Et ergo sacerdos oblaturus filium dei debet cum solo
spiritu accedere. **Oramus**
Inclinando dicimus. z significat q̄ tres magi procedentes adoraue
runt puerum Iesum in diuersorio et gremio matris.

Collecta.